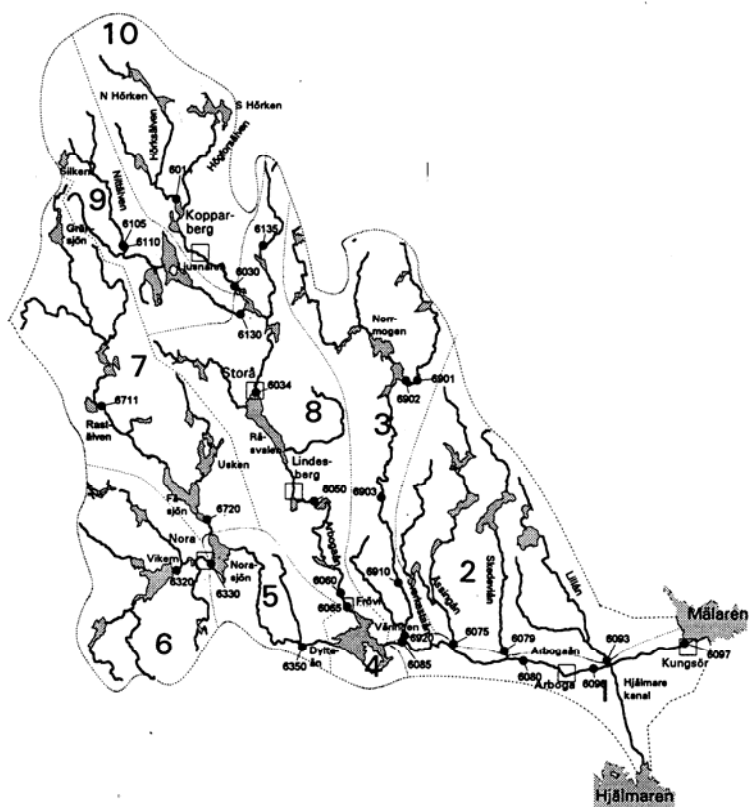

Kontrollprogram för Arbogaån

2010-2012

Arbogaåns Vattenförbund

December 2009

Innehåll

Vattenkemi – rinnande vatten	3
Vattenkemi – sjöar	4
Vattenkemi – metaller	5
Tabell 2 RG Vattendrag - Sjöar - Metaller.....	6
Växtplankton	7
Påväxt - kiselalger.....	7
Bottenfauna – rinnande vatten.....	8
Bottenfauna – sjöar.....	9
Vattenföring och transportberäkningar	100
Bilaga 1 - Provpunkter rinnande vatten.....	11
Bilaga 2 - Provpunkter sjöar.....	12

Kontrollprogram

Vattenkemi – rinnande vatten

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Moment	Anmärkning
		X	Y			
E	6013	6646895	1451600	Hörksälven uppströms skogsindustri	K1	Ny. Koordinater ok?
E	6014	6646400	1452200	Hörksälven före inflödet i Björken	K1	
E	6017	6645665	1453525	Högforsälven, Östra Born	K1	
E	6030	6635250	1459550	Garhytteån nedstr. Bångbro AVR	K1	
E	6032	6627835	1464345	Storån, Flögfors	K1	Ny. Koordinater ok?
E	6034	6621600	1462300	Storåns inflöde i Råsvalen	K2	
E	6048	6607705	1468110	Arbogaån uppströms Lindesberg ARV	K1	Ny. Koordinater ok?
E	6050	6607650	1469650	Arbogaån nedströms Lindesberg	K1	
E	6060	6596050	1473050	Arbogaån uppströms Frövifors	K1	
E	6065	6594300	1473850	Arbogaåns inflöde i Väringen	K2	
A	6073	6590000	1487285	Ässingsån, uppströms Fellingsbro ARV	K1	Ny. Koordinater ok?
A	6075	6589460	1486690	Ässingsån, Fellingsbro	K1	
A	6079	6588700	1493650	Skedviån vid Ålsänge	K1	
A	6080	6587450	1496100	Arbogaån vid Röfors	K1	
C	6085	6589750	1480800	Väringens utflöde	K2	
A	6090	6586450	1504900	Arbogaån nedströms Arboga	K1	
A	6093	6587500	1506570	Lillån vid Näsby	K1	
A	6097	6589760	1516400	Arbogaåns mynning, Kungsör	K2	
D	6320	6598800	1452400	Vikerns utflöde	K1	
D	6330	6599650	1456700	Hagbyåns inflöde i Norasjön	K1	
D	6345	6601720	1460995	Norasjöns utflöde, Hammarby	K1	
D	6350	6589050	1468250	Dyltaån, innan inflöde i Väringen	K2	
D	6720	6605200	1456220	Fåsjöns utflöde	K1	
B	6902	6623160	1481170	Sverkestaån Grimsö, nedstr. Bysjön	K1	
B	6920	6590650	1481100	Sverkestaån, Rynninge	K1	

Metodik och frekvens

K1: provtagning och analys 6 ggr/år (jämba månader) enligt L1 (se tabell 2).
K2: provtagning och analys 6 ggr/år (jämba månader) enligt L1 samt 6 ggr/år (udda månader) av tot-P och tot-N.
Provtagningemetodik: BIN SR 11.
Analysmetodik: standardiserade metoder (svensk standard eller motsvarande).

Förändringar

Fyra nya lokaler provtas uppströms punktutsläpp. De förslag till koordinater som redovisas bör kontrolleras och godkännas av vattenförbundet i samarbete med kommunala representanter. Dessutom analyseras även Ca, Mg och klorid i samtliga provpunkter vid samtliga tillfällen för att möjliggöra statusklassificering av eutrofiering enligt de nya bedömningsgrunderna.

Vattenkemi – sjöar

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Maxdjup (m)	Frekvens	Provdjup*
		X	Y				
E	6010	6659450	1450350	Norra Hörken	34	1 gg/år (aug)	Yta
E	6012	6658100	1456850	Södra Hörken	28	1 gg/år (aug)	Yta+botten
E	6020	6645500	1452500	Björken	20	1 gg/år (aug)	Yta+botten
E	6040	6618900	1462350	Råsvalen	30	1 gg/år (aug)	Yta+botten
C	6070	6589800	1475800	Väringen	13	2 ggr/år	Yta+botten
E	6120	6635900	1453800	Ljusnaren	44	1 gg/år (aug)	Yta
E	6128	6632500	1461500	Norrsjön	9	1 gg/år (aug)	Yta+botten
D	6310	6597280	1450300	Vikern	25	1 gg/år (aug)	Yta+botten
D	6340	6601480	1457530	Norasjön	20	1 gg/år (aug)	Yta+botten
D	6510	6605500	1448500	Bälgsjön	46	1 gg/år (aug)	Yta
D	6610	6640850	1437650	Gränsjön	17	1 gg/år (aug)	Yta
D	6710	6612600	1455750	Usken	30	1 gg/år (aug)	Yta
D	6714	6610000	1451450	Fåsjön	20	1 gg/år (aug)	Yta
B	6830	6621600	1478700	Sörmogen	10	1 gg/år (aug)	Yta
A	6940	6612500	1487800	Iresjön	22	1 gg/år (aug)	Yta
A	6960	6606500	1492000	Skedvisjön	9	1 gg/år (aug)	Yta

* Yta = 0,5 meters djup, botten = 0,5 m över botten.

Metodik och frekvens

Provtagning och analys 1 ggr/år (augusti) eller 2 gg/år (aug, febr/mars) enligt L2 (se tabell 2) vid provdjup enligt ovan.

Provtagningsmetodik: BIN SR 11.

Analysmetodik: standardiserade metoder (svensk standard eller motsvarande).

Förändringar

I nio sjöar utgår provtagning av bottenvatten. Vinterprovtagningen avslutas i två sjöar (6040 Råsvalen, 6340 Norasjön).

Vattenkemi – metaller

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Anmärkning
		X	Y		
E	6014	6646400	1452200	Hörksälven före inflödet i Björken	
E	6017	6645665	1453525	Högforsälven, Östra Born	
E	6030	6635250	1459550	Garhytteån nedstr. Bångbro AVR	
E	6031	6631390	1463450	Storån nedströms Norrsjön	Ny provpunkt
E	6034	6621600	1462300	Storåns inflöde i Råsvalen	
E	6050	6607650	1469650	Arbogaån nedströms Lindesberg	
E	6056	6600240	1470800	Arbogaån, nedströms Vedevåg	Ny provpunkt
E	6060	6596050	1473050	Arbogaån uppströms Frövifors	
E	6065	6594300	1473850	Arbogaåns inflöde i Väringen	
A	6075	6589600	1487250	Ässingsån, Fellingsbro	
C	6085	6589750	1480800	Väringens utflöde	
A	6090	6586450	1504900	Arbogaån nedströms Arboga	
A	6097	6589760	1516400	Arbogaåns mynning, Kungsör	
E	6104	6653330	1442200	Nittälven, nedströms Yxsjöberg	Ny provpunkt
E	6135	6640640	1463700	Sandån uppströms Kölen*	
D	6320	6598800	1452400	Vikerns utflöde	
D	6330	6599650	1456700	Hagbyåns inflöde i Norasjön	
D	6345	6601720	1460995	Norasjöns utflöde, Hammarby	
B	6906	6600570	1479765	Sverkestaån, vid Rockhammar	Ny provpunkt

* Opåverkad referens

Metodik och frekvens

Provtagning och analys 6 ggr/år (jämn månader) vart 4:de år med start 2010 enligt L3 (se tabell 2).

Vatten filtreras före analys genom 0,45 µm membranfilter.

Provtagningsmetodik: BIN SR 11.

Analysmetodik: standardiserade metoder (svensk standard eller motsvarande).

Förändringar

Provtagning av metaller i filtrerat vatten ersätter den tidigare provtagningen av metaller i ofiltrerat vatten och vattenmossa. Provtagning av metaller upphör i sju provpunkter medan fyra nya provpunkter tillkommer.

Tabell 2. Fysikalisk-kemiska parametrar som skall provtas och analyseras i vattendrag och sjöar. RG anger de rapporteringsgränser som inte bör överskridas.

L1	RG	L2	RG	L3	RG
Rinnande vatten	(µg/l)	Sjöar	(µg/l)	Metaller	(µg/l)
Temperatur		temperatur, profil		Arsenik, As	0,1
Konduktivitet		Konduktivitet		Bly, Pb	0,1
pH		pH		Kadmium, Cd	0,01
Alkalinitet		Alkalinitet		Koppar, Cu	0,1
Ammonium, NH4-N	10	Ammonium, NH4-N	10	Krom, Cr	0,1
Nitrit+nitratkväve, NO2/3-N	10	Nitrit+nitratkväve, NO2/3-N	10	Nickel, Ni	0,2
Totalkväve, tot-N	150	Totalkväve, tot-N	150	Zink, Zn	1
Fosfatfosfor, PO4-P	5	Fosfatfosfor, PO4-P	5		
Totalfosfor, tot-P	5	Totalfosfor, tot-P	5		
Totalt organiskt kol, TOC		Totalt organiskt kol, TOC			
Absorbans filtrerat prov, Abs 436/m (ISO 7887)		Absorbans filtrerat prov, Abs 436/m (ISO 7887)			
Syrgas (syremätare SSEN 25814)		Syrgas, profil (syremätare SSEN 25814)			
Suspenderat material		Syrgasmättnad, profil (syremätare SSEN 25814)			
Kalcium, Ca		Siktdjup*			
Magnesium, Mg		Klorofyll*			
Klorid, Cl					

* Endast vid yta

Växtplankton

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Maxdjup (m)
		X	Y		
E	6040	6618900	1462350	Råsvalen	30
C	6070	6589800	1475800	Väringen	13
D	6340	6601480	1457530	Norasjön	20
D	6510	6605500	1448500	Bälgsjön	46

Metodik och frekvens

Provtagning utförs i juli till augusti månad vartannat år med start 2010.

Provtagningsmetodik: Naturvårdsverkets handledning för miljöövervakning - växtplankton i sjöar.

Analysmetodik: SS-EN 15204.

Förändringar

Inga förändringar föreslås.

Påväxt – kiselalger

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn
		X	Y	
E	6014	6646400	1452200	Hörksälven före inflödet i Björken
E	6030	6635250	1459550	Garhytteån nedstr. Bångbro AVR
E	6050	6607650	1469650	Arbogaån nedströms Lindesberg
E	6065	6594300	1473850	Arbogaåns inflöde i Väringen
A	6075	6589600	1487250	Ässingsån, Fellingsbro
D	6330	6599650	1456700	Hagbyåns inflöde i Norasjön
B	6908	6598500	1479980	Sverkestaån, vid Stensta

Metodik och frekvens

Provtagning utförs i augusti till september månad vart 3:e år med start år 2010.

Provtagningsmetodik: Naturvårdsverkets handledning för miljöövervakning - påväxt i rinnande vatten, kiselalgsanalys.

Analysmetodik: SS-EN 14407.

Förändringar

Provtagning av påväxt-kiselalger ingår inte i det tidigare kontrollprogrammet.

Bottenfauna – rinnande vatten

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Frekvens
		X	Y		
E	6014	6646400	1452200	Hörksälven före inflödet i Björken	Årligen
E	6030	6635250	1459550	Garhytteån nedstr. Bångbro AVR	Årligen
E	6050	6607650	1469650	Arbogaån nedströms Lindesberg	Årligen
E	6060	6596050	1473050	Arbogaån uppströms Frövifors	Årligen
E	6065	6594300	1473850	Arbogaåns inflöde i Väringen	Årligen
C	6085	6589750	1480800	Väringens utflöde	Vart 5:e år (2013)
A	6090	6586450	1504900	Arbogaån nedströms Arboga	Årligen
E	6110	6640250	1445700	Nittälven uppströms Kaggälven	Vart 5:e år (2013)
D	6330	6599650	1456700	Hagbyåns inflöde i Norasjön	Årligen
D	6350	6589050	1468250	Dyltaån, innan inflöde i Väringen	Vart 5:e år (2013)
D	6720	6605200	1456220	Fåsjöns utflöde	Vart 5:e år (2013)
B	6903	6608160	1478095	Sverkestaån, Kåfalla	Årligen
B	6910	6597360	1480285	Sverkestaån, Stenby	Årligen

Metodik och frekvens

Provtagning utförs i april till maj månad enligt frekvens ovan.

Provtagningsmetodik: Naturvårdsverkets handledning för miljöövervakning - bottenfauna i sjöars litoral och i vattendrag, tidsserier.

Analysmetodik: SS-EN 27828.

Förändringar

Inga förändringar föreslås.

Bottenfauna – sjöar

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Provdjup (m)
		X	Y		
E	6040	6618900	1462350	Råsvalen	28-30
E	6045			Stora Lindessjön*	
C	6070a			Väringen, norra delen*	
C	6070b			Väringen, västra delen*	
C	6070c			Väringen, sydöstra delen*	
E	6128	6632500	1461500	Norrsjön	ca 8
D	6340	6601480	1457530	Norasjön	18-20
D	6510	6605500	1448500	Bälgsjön	ca 40

* Djupförhållandena är ej kända. Välj lämpliga lokaler för provtagning av profundalfauna på djupa bottnar.

Metodik och frekvens

Provtagning utförs i oktober till november månad vartannat år med start år 2010.

Provtagningsmetodik: Naturvårdsverkets handledning för miljöövervakning - bottenfauna i sjöars profundal och sublitoral.

Analysmetodik: SS 028190.

Förändringar

Enligt det tidigare kontrollprogrammet sker en omfattande provtagning på flera djupnivåer i fyra sjöar vartannat år. Nu utförs istället provtagningen på en djupnivå i sex sjöar vartannat år. Förändringen syftar till att sprida ut provtagningsinsatsen på fler sjöar utan att underlaget för representativa statusbedömningar nämnvärt försämras. Två nya sjöar tillkommer, Stora Lindessjön och Norrsjön. Önskemål om provtagning har framförts angående Stora Lindessjön. Norrsjön föreslås då den har metallkontaminerade sediment. Stora Lindessjön har tidigare provtagits med avseende på bottenfauna, dock inte i det senaste kontrollprogrammet. Troligen har även provtagning utförts i Väringsens tre delbassänger vid tidigare tillfällen. Om tidigare lokaler för profundalfauna finns i Stora Lindessjön, Väringen och Norrsjön bör dessa väljas som provlokaler.?? (vem vet det?) Kolla med peder

Vattenföring och transportberäkningar

Provpunkter

Delområde	Nr	Koordinater		Lokalnamn	Datatyp
		X	Y		
E	6014	6646400	1452200	Hörksälven före inflödet i Björken	PULS
E	6017	6645665	1453525	Högforsälven, Östra Born	PULS
E	6030	6635250	1459550	Garhytteån nedstr. Bångbro AVR	PULS
E	6034	6621600	1462300	Storåns inflöde i Råsvalen	PULS
E	6050	6607650	1469650	Arbogaån nedströms Lindesberg	Pegelstation
E	6065	6594300	1473850	Arbogaåns inflöde i Väringen	PULS
A	6075	6589600	1487250	Åssingsån, Fellingsbro	Pegelstation
A	6079	6588700	1493650	Skedviån vid Ålsänge	PULS
A	6080	6587450	1496100	Arbogaån vid Röfors	PULS
C	6085	6589750	1480800	Väringens utflöde	PULS
A	6090	6586450	1504900	Arbogaån nedströms Arboga	PULS
A	6093	6587500	1506570	Lillån vid Näsby	PULS
A	6097	6589760	1516400	Arbogaåns mynning, Kungsör	PULS
D	6330	6599650	1456700	Hagbyåns inflöde i Norasjön	PULS
D	6345	6601720	1460995	Norasjöns utflöde, Hammarby	Pegelstation
D	6350	6589050	1468250	Dyltaån, innan inflöde i Väringen	PULS
D	6720	6605200	1456220	Fåsjöns utflöde	PULS
B	6920	6590650	1481100	Sverkestaån, Rynninge	PULS

Metodik

Vattenföringsdata hämtas från SMHI och redovisas som vecko- och månadsmedelvärden.

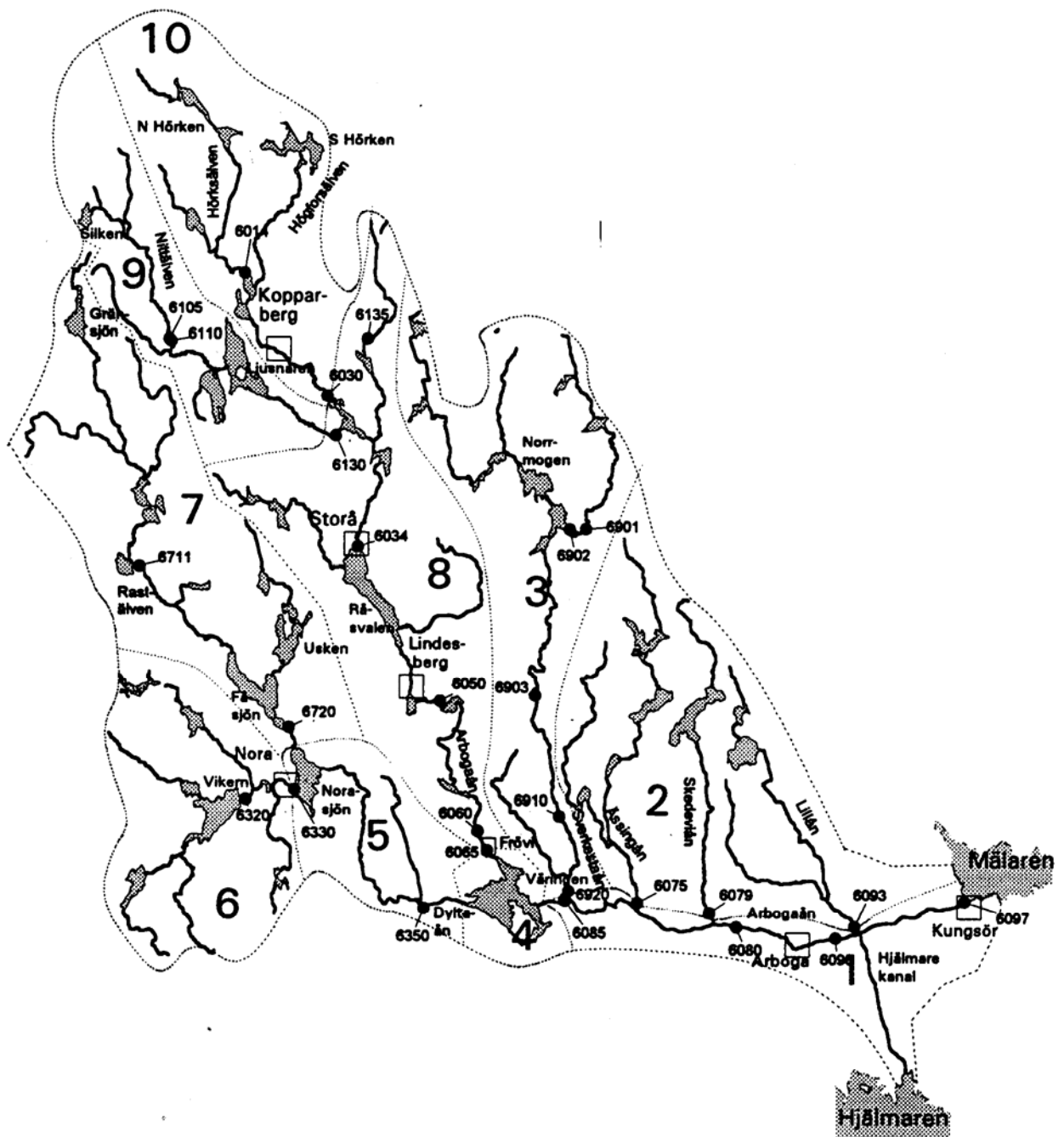
Vid varje provpunkt beräknas årliga transporter och arealspecifika förluster av tot-P, tot-N och TOC.

Förändringar

Transportberäkningarna utökas jämfört med tidigare kontrollprogram. Dels vad gäller antalet provpunkter, dels redovisas även transporter och arealförluster av TOC.

Bilaga 1

Provpunkter i rinnande vatten

Bilaga 2

Provpunkter i sjöar

